

**การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากร
สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง**
**DECISION MAKING IN TO TAKE CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANT (CPA)
EXAMINATIONS OF PERSONNELS OF STATE AUDIT OFFICE OF THE
KINGDOM OF THAILAND IN HEADQUARTER**

กวิณา จิ่งสมาน
สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Kawinna Chuengsaman
Email : kawinchueng@gmail.com
Department of Accounting, Faculty of Business Administration
Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง (2) เพื่อศึกษาการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง จำนวน 294 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD และใช้สถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) โดยรวมต่างกัน และบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน จำนวนครั้งในการทดสอบ ต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) โดยรวมไม่ต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการทดสอบความรู้ ด้านจำนวนวิชา และด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

คำสำคัญ : การตัดสินใจ ; ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA)

ABSTRACT

The purpose of this research is to (1) To study decision making in to take Certified Public Accountant (CPA) examinations of personnels of State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter (2) To study decision making in to take Certified Public Accountant (CPA) examinations of personnels of State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter, classified by personal factors of the population (3) To study criteria factor and how to attend the examinations to be a Certified Public Accountant (CPA) affects the decision making in to take Certified Public Accountant (CPA) examinations of personnels of State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter. The sample used in this research is 294 people in the State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter, using questionnaires as a tool for data collection. The statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation by testing the hypothesis by using t-test statistics, one-way variance statistics (One-way ANOVA), if differences are found by using LSD methods and using multiple regression statistics.

The hypothesis test found that the personnels of State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter with different education and income affects the decision making in to take Certified Public Accountant (CPA) examinations of personnels of State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter and the personnels of State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter with different gender, age, work experience and times of attending the examinations does not affect the decision making in to take Certified Public Accountant (CPA) examinations of personnels of State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter. The criteria factor and how to attend the examinations to be a Certified Public Accountant (CPA) in knowledge testing, number of the subjects and criteria for passing the exam affect the decision making in to take Certified Public Accountant (CPA) examinations of personnels of State Audit Office of The Kingdom of Thailand in Headquarter. **Keywords :** Decision making ; Certified Public Accountant (CPA)

บทนำ

ปัจจุบันอาชีพผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หรือ CPA (Certified Public Accountant) ถือเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมจากผู้ที่ศึกษาทางด้านบัญชี เพราะนอกจากจะเป็นอาชีพที่ได้รับผลตอบแทนค่อนข้างสูงแล้ว การทำงานด้านการสอบบัญชีทำให้มีโอกาสได้มองเห็นภาพรวมของธุรกิจมากกว่าสาขาวิชาชีพอื่น นอกจากนี้ อาชีพผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยังมีความสำคัญต่อทุกกิจการ สำหรับในประเทศไทยมีกฎหมายจำนวนหลายฉบับที่เล็งเห็นความสำคัญของกระบวนการสอบบัญชี เช่น พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 8 และมาตรา 11 ได้กำหนดว่า “ให้ (1) ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน (2) บริษัทจำกัด (3) บริษัทมหาชนจำกัดที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย (4) นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย และ (5) กิจการร่วมค้าตามประมวลรัษฎากร ต้องจัดให้มีการทำบัญชี และงบการเงินต้องได้รับการตรวจสอบและแสดงความเห็นโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต” ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1197 กำหนดว่า “งบดุลนั้นต้องจัดให้มีผู้สอบบัญชีคนหนึ่งหรือหลายคนตรวจสอบแล้วนำเสนอเพื่ออนุมัติในที่ประชุมใหญ่ภายใน 4 เดือน นับแต่วันที่ในงบดุลนั้น” และในพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 109 กำหนดไว้ว่า “บริษัทมหาชนจำกัดต้องจัดให้มีการทำและเก็บรักษาบัญชี ตลอดจนการสอบบัญชีตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น” จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้อาชีพผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความสำคัญต่อทุกๆ หน่วยธุรกิจ การจะก้าวเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตนั้น จะต้องผ่านเงื่อนไขการฝึกหัดงานและการทดสอบตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชี การเตรียมตัวให้พร้อมเข้าสู่กระบวนการของข้อกำหนดดังกล่าวจึงเป็นเรื่องสำคัญ

โดยสภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไว้ว่า ผู้เข้ารับการทดสอบต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีจากสถาบันการศึกษาที่สภาวิชาชีพบัญชีรับรองไว้ในมาตรา 7 (6) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และฝึกหัดงานครบถ้วนแล้วหรืออยู่ระหว่างการฝึกหัดงานสอบบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ซึ่งการฝึกหัดงานต้องฝึกหัดงานเป็น ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี 3,000 ชั่วโมง และเสร็จสิ้นภายในระยะเวลา 5 ปี โดยการทดสอบแบ่งเป็น 6 วิชา คือ วิชาการบัญชี 1 วิชาการบัญชี 2 วิชาการสอบบัญชี 1 วิชาการสอบบัญชี 2 วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี 1 วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี 2 ผู้เข้ารับการทดสอบต้องยื่นคำขอสมัครสอบต่อคณะกรรมการตามแบบและภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด โดยอาจสมัครสอบทุกวิชาหรือสมัครสอบบางวิชาก็ได้ การทดสอบจะต้องได้คะแนนแต่ละวิชามากกว่าร้อยละ 60 และสามารถเก็บผลการทดสอบได้ระยะเวลา 4 ปี นับจากวันที่ผ่านการทดสอบแต่ละวิชา อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพบัญชีมีการอนุมัติการขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นครั้งแรกผ่านมากกว่า 50 ปี แต่มีผู้สอบบัญชีที่ผ่านการทดสอบและขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและยังค้างสถานะอยู่มีเพียง ประมาณ 13,000 ราย ซึ่งถือว่ายังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบสัดส่วนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในประเทศไทย

ผู้สอบบัญชีจะถูกตั้งความคาดหวังจากบุคคลต่างๆ ที่ต้องการใช้ประโยชน์จากงบการเงินของกิจการว่างบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีแล้วจะต้องมีคุณภาพ น่าเชื่อถือ ผู้สอบบัญชีจึงต้องรักษาไว้ซึ่งจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้สอบบัญชี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเป็นอิสระจากกิจการที่ไปตรวจสอบ ซึ่งหากว่าผู้สอบบัญชีขาดความเป็นอิสระ เช่น ถูกผู้บริหารกดดันให้แสดงความเห็นต่องบการเงินที่ผิดให้เป็นถูก ก็จะทำให้งบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบนั้นไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน งบการเงินไม่มีคุณภาพ และผู้สอบบัญชีก็ขาดความน่าเชื่อถือ ซึ่งถ้าหากผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานทางวิชาชีพแล้ว รายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต รวมทั้งข้อมูลในงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชี ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินกลุ่มต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น สถาบันการเงินสามารถใช้งบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีแล้ว ในการพิจารณาการให้สินเชื่อแก่กิจการ การอนุมัติวงเงินสินเชื่อ อัตราดอกเบี้ย รวมทั้งระยะเวลาการให้สินเชื่อ เป็นต้น สำหรับผู้บริหารของกิจการสามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีในการตัดสินใจลงทุนขยายกิจการ การพิจารณาต้นทุน การควบคุมค่าใช้จ่ายต่างๆ การวางแผนกำไร เป็นต้น สำหรับผู้ลงทุนในกิจการจะสนใจข้อมูลในงบการเงินที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีแล้ว เพื่อใช้ในการพิจารณาเพื่อตัดสินใจลงทุนกับกิจการ ในขณะที่กรมสรรพากรก็สนใจข้อมูลในงบการเงินของกิจการเช่นกัน เพื่อใช้ในการประเมินการจัดเก็บภาษีประจำปีของกิจการ

การขาดแคลนของวิชาชีพบัญชีในปัจจุบัน เนื่องจากงานตรวจสอบบัญชีเป็นงานที่จำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถและความชำนาญงานในวิชาชีพเป็นพิเศษ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีประสบการณ์ในการรายงานตรวจสอบบัญชี เพราะยังผู้ปฏิบัติงานมีประสบการณ์มากเท่าใด ประสิทธิภาพของงานตรวจสอบก็จะยิ่งมีมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งจะทำให้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้ต่อผู้ใช้งบการเงิน ปัจจุบันนี้ผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบมีแนวโน้มลาออกเป็นจำนวนมาก อาจเนื่องด้วยสาเหตุลักษณะของงานสอบบัญชีเป็นงานที่มีภาระความรับผิดชอบสูง เวลาในการทำงานที่จำกัดและกำหนดส่งงานที่ตายตัว ส่งผลให้ผู้สอบบัญชีรู้สึกหมดไฟในการทำงานจนในที่สุดนำไปสู่การลาออก โดยจากการรายงานจากหลายสำนักงานสอบบัญชีระบุว่า ต้องเผชิญกับอัตราการลาออกเฉลี่ยของผู้สอบบัญชีที่สูงถึงร้อยละ 14 ถึงร้อยละ 25 ต่อปี ซึ่งถือเป็นปัญหาสำคัญขององค์กรเนื่องจากอัตราการลาออกที่สูงจะส่งผลต่อต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรที่เพิ่มสูงขึ้น เช่น ค่าใช้จ่ายในการสรรหา ค่าฝึกอบรมพนักงาน เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน รวมทั้งความพึงพอใจของลูกค้าหรือกิจการที่ตรวจสอบด้วย เนื่องจากผู้สอบบัญชีถือได้ว่าเป็นตำแหน่งงานที่มีความสำคัญต่อองค์กรมากที่สุดตำแหน่งหนึ่ง เนื่องจากผู้สอบบัญชีเป็นผู้ที่ทำงานใกล้ชิดลูกค้ามากที่สุด มีความเข้าใจในธรรมชาติและลักษณะเฉพาะของลูกค้าแต่ละรายเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นปัจจัย

สำคัญที่ทำให้องค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าแต่ละรายได้อย่างตรงใจและรวดเร็ว ดังนั้นเมื่อเกิดการลาออกของผู้สอบบัญชีขึ้น การทำงานจึงมักเกิดความล่าช้าและความซ้ำซ้อนในการทำงาน เนื่องจากผู้สอบบัญชีคนใหม่ที่เข้ามาทำงานแทบจะต้องมาเรียนรู้ลักษณะการทำงานของลูกค้ายีกครั้ง จึงกล่าวได้ว่า ความรู้ความชำนาญของผู้สอบบัญชีเป็นหัวใจสำคัญในการให้บริการของสำนักงานสอบบัญชีทุกแห่ง (ธมนวรรณ มุลิก, 2560)

งานตรวจสอบบัญชี เป็นการตรวจสอบงบการเงินโดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งถือเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ มีความเป็นอิสระ โดยไม่มีแรงกดดันจากผู้ว่าจ้างแต่อย่างใด งานสอบบัญชีจึงถือเป็นงานด้านหนึ่งของวิชาชีพบัญชี และถือเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ การสอบบัญชีจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้งบการเงินผ่านรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตว่างบการเงินได้จัดทำขึ้นถูกต้องตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือไม่ งบการเงินมีการแสดงข้อมูลที่ผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดที่มีมูลเหตุจากความตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในเรื่องการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งจะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยมีแนวทางการวิจัยคือ การศึกษาจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนครั้งในการทดสอบ ว่ามีความสัมพันธ์กันน้อยเพียงใดต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และศึกษาปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ว่ามีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตหรือไม่ โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการตัดสินใจให้กับผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี และเป็นแนวทางให้กับสำนักงานสอบบัญชีในการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของประชากร

ในการศึกษาวิจัยการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ในครั้งนี้ ได้ทำการเลือกกลุ่มประชากรที่เป็นบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านบัญชี ซึ่งมีความหลากหลายในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านความคิด ด้านความรู้สึก ด้านทัศนคติ ด้านการใช้ชีวิต เป็นต้น ซึ่งจากความแตกต่างในหลายๆ ด้าน จึงทำให้มีความเหมาะสมในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนครั้งในการทดสอบ

2.1.2 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบไปด้วย การฝึกทำงาน การเก็บชั่วโมงการทำงาน การทดสอบความรู้ จำนวนวิชา และเกณฑ์ในการสอบผ่าน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

3. ขอบเขตระยะเวลา

การดำเนินการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2565
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง
2. เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินนำข้อมูลไปใช้วางแผนเพื่อสนับสนุน กระตุ้นและจูงใจ ให้บุคลากรเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต
3. เพื่อให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ในงานด้านบุคลากรภายในสำนักงาน
4. เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้ที่ทำงานด้านวิชาชีพบัญชี ในการทำความเข้าใจถึงวิถีคิดในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ของผู้ขึ้นทะเบียนการฝึกหัดงานสอบบัญชี

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์

ณัฐสุดา นิลดา 2560 (อ้างถึงใน ธนนนท์ อุทัยนูน, 2563) กล่าวว่าปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่แสดงให้เห็น ถึงความแตกต่างกันของแต่ละบุคคลที่ทำให้รู้ภูมิหลังของบุคคลนั้นๆ ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยนิยมนำแนวคิดทางประชากรศาสตร์มาศึกษา และนำมาเป็นปัจจัยที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานว่า ลักษณะประชากรแตกต่างกัน ให้ผลที่แตกต่างกันอย่างกับสิ่งที่ตนศึกษาอยู่

วิศรุต โสมนัส (2563) กล่าวว่าบุคคลที่มีคุณสมบัติทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันจะมีพฤติกรรม ความต้องการ การรับรู้ แรงจูงใจ ความสนใจ การเลือกตัดสินใจ ค่านิยม ทศนคติ และ อื่นๆ ที่แตกต่างกันออกไป โดยลักษณะประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย อายุ เพศ รายได้ การศึกษา ครอบครัว ภูมิฐานะ ศาสนา สถานภาพต่างๆ ทั่วไป สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ และสถานภาพสมรส เป็นต้น ซึ่งลักษณะประชากรศาสตร์เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่นำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจำแนกความแตกต่างของบุคคลได้

วชิรวัชร งามละม่อม 2558 (อ้างถึงใน พศิน ชื่นชูจิตต์, 2564) กล่าวว่าลักษณะด้านประชากรศาสตร์ (Demographic) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ลักษณะโครงสร้างของร่างกาย ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นต้น โดยจะแสดงถึงความเป็นมาของแต่ละบุคคลจากอดีตถึงปัจจุบัน สามารถบ่งชี้ถึงลักษณะความต้องการและพฤติกรรมที่แสดงออกที่แตกต่างกันของบุคคล ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการตัดสินใจที่แตกต่างกันเกิดจากความแตกต่างทางด้านประชากรศาสตร์หรือความเป็นมาของบุคคลนั่นเอง

Chapromma 2017 (อ้างถึงใน ปภัค อุดมธรรมกุล, ธัญญา สุพรประดิษฐ์ชัย และสิทธิกรณ คาร์อด , 2563) กล่าวว่าประชากรศาสตร์ หมายถึง กระบวนการศึกษาเกี่ยวกับประชากรและการเปลี่ยนแปลงของประชากร ช่วยให้ทราบขนาดหรือจำนวนคนที่มีอยู่ในแต่ละสังคม แต่ละภูมิภาค รวมทั้งศึกษาพฤติกรรมของคนในแต่ละภูมิภาค ลักษณะประชากรศาสตร์เป็นปัจจัยภายในส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภค เช่น อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ตลาด ส่วนแบ่งทางตลาดและวางกลยุทธ์ทางการตลาด ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่นักการตลาดต้องการให้ ได้มากที่สุด

ภัทรานิษฐ์ ฉายสุวรรณศิริ (2559) กล่าวว่าทฤษฎีทางด้านประชากรศาสตร์ คือ ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ อาชีพ การศึกษา เป็นเกณฑ์ที่ใช้แบ่งส่วนการตลาด ซึ่งประชากรเป็นตัวแปรที่สามารถเข้าถึงเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จิตรภาพร ลาดาดก (2559) กล่าวว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ในแต่ละด้าน ไม่ว่าจะด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพ ลักษณะเหล่านี้ส่งผลชัดเจนถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความจำเป็นต่อการกำหนดตลาดเป้าหมาย และยังทำให้เห็นได้ว่าพฤติกรรมหรือความต้องการของแต่ละบุคคลนั้น แตกต่างกันไปอย่างชัดเจน ทำให้แต่ละบุคคลมีความต้องการที่จะได้รับการบริการหรือการเลือกใช้บริการที่แตกต่างกันออกไป

ศาสตร์ จันดา 2555 (อ้างถึงใน ปริยาภัทร เล็กประยูร, 2559) กล่าวว่าเพศที่แตกต่างกัน มีความต้องการในการเข้ารับการทดสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่แตกต่างกัน

Burton et al. 2012 (อ้างถึงใน ปริยาภัทร เล็กประยูร, 2559) กล่าวว่าเพศชายและเพศหญิงมีแนวโน้มความแตกต่างทางด้านบุคลิกภาพ ซึ่งจะเป็นผลทำให้การประสบความสำเร็จในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบ

อดุลย์ จาตุรงค์กุล 2551 (อ้างถึงใน จิรรัฐติกาล จันทราทิพย์, 2562) กล่าวว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ เพศ ลักษณะของครอบครัว การศึกษา รายได้ เป็นต้น มีความสำคัญต่อนักการตลาด เพราะเกี่ยวข้องกับอุปสงค์ (Demand) ในสินค้าทั้งหมด และเป็นเกณฑ์ในการแบ่งส่วนตลาด

ปยุดา อิงคสมภพ (2563) กล่าวว่าองค์ประกอบของประชากรศาสตร์ สามารถนำมาใช้เพื่อเปรียบเทียบการตัดสินใจของกลุ่มลูกค้าที่มีความหลากหลายของลักษณะประชากรศาสตร์ อันจะเป็นประโยชน์ในการตอบสนองความต้องการให้กับลูกค้าได้ เช่น เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ เป็นต้น ทั้งนี้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาลักษณะประชากรด้าน เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เนื่องจากเป็นตัวแปรในการแบ่งส่วนตลาดที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้ธนาคารอมสินสาขากันทรารมย์ สามารถนำไปกำหนดตลาดเป้าหมายของสินเชื่อธุรกิจรายย่อยได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

สภาวิชาชีพบัญชี (2556) กล่าวว่าผู้เข้ารับการทดสอบต้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรในวิชาการบัญชีจากสถาบันการศึกษาที่สภาวิชาชีพบัญชีรับรองไว้ในมาตรา 7 (6) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และฝึกหัดงานครบถ้วนแล้ว หรืออยู่ระหว่างการฝึกหัดงานสอบบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด และต้องไม่เคยเป็นผู้ทุจริตในการทดสอบความรู้ของผู้รับการทดสอบ การทดสอบแบ่งเป็น 6 วิชา คือ วิชาการบัญชี 1 วิชาการบัญชี 2 วิชาการสอบบัญชี 1 วิชาการสอบบัญชี 2 วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี 1 วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี 2 การเข้าทดสอบวิชาการสอบบัญชี 1 และวิชาการสอบบัญชี 2 จะต้องใช้เวลาฝึกหัดงานไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และมีเวลาฝึกหัดงานรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งพันชั่วโมง ผู้เข้ารับการทดสอบต้องยื่นคำขอสมัครสอบต่อคณะกรรมการตามแบบและภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด โดยอาจสมัครสอบทุกวิชาหรือสมัครสอบบางวิชาก็ได้ การทดสอบให้มีย่าน้อยปีละ 2 ครั้ง ตามกำหนดเวลาที่คณะกรรมการเห็นสมควรโดยต้องประกาศให้ผู้มีสิทธิเข้ารับการทดสอบทราบล่วงหน้า

สภาวิชาชีพบัญชี (2564) กล่าวว่าขอบเขตวิชาที่ทดสอบ 1) วิชาการบัญชี 1 ให้ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน สินทรัพย์หมุนเวียน เงินลงทุน ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน การสำรวจและประเมินค่าแหล่งทรัพยากรแร่ การด้อยค่าของสินทรัพย์ ภาษีเงินได้ และหนี้สิน ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของสภาวิชาชีพบัญชีที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน 2) วิชาการบัญชี 2 ให้ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและงบการเงินที่เกี่ยวข้องกับรายได้ การนำเสนองบการเงิน การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ตลอดจนเรื่องอื่นๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินของสภาวิชาชีพบัญชีที่ประกาศใช้ในปัจจุบัน รวมถึงความรู้เกี่ยวกับการบัญชีต้นทุน 3) วิชาการสอบบัญชี 1 ให้ทดสอบความรู้เกี่ยวกับแนวคิดทั่วไปและแม่บทสำหรับงานให้ความเชื่อมั่นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชี กระดาษทำการของผู้สอบบัญชี การเลือกตัวอย่างในงานสอบบัญชี หลักฐานการสอบบัญชี วิธีการรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชี และวิธีการตรวจสอบบัญชีที่สำคัญในงบการเงิน ได้แก่ สินทรัพย์หนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้และค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ให้รวมการทดสอบความรู้เกี่ยวกับการสอบบัญชีของกิจการที่ใช้คอมพิวเตอร์ในการประมวลผลด้วย 4) วิชาการสอบบัญชี 2 ให้ทดสอบความรู้เกี่ยวกับข้อตกลงในการรับงานสอบบัญชี การควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี การวางแผนการตรวจสอบงบการเงิน การประเมินความเสี่ยงและการตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ประเมินไว้ การพิจารณาการทุจริตในการตรวจสอบงบการเงิน การใช้บริการหรือผลงานของบุคคลอื่น การสรุปผลการตรวจสอบและการรายงาน การสอบทานงบการเงิน ข้อพิจารณาสำหรับการตรวจสอบในบางกรณี แนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับงานให้ความเชื่อมั่นอื่น และ

แนวทางในการปฏิบัติงานสำหรับงานบริการเกี่ยวเนื่อง 5) วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี 1 ให้ทดสอบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการบัญชี ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (เฉพาะบรรพ 3 หนี้ส่วนและบริษัท) กฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว 6) วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี 2 ให้ทดสอบความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ได้แก่ ประมวลรัษฎากร พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวงการคลัง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยภาษีอากร คำสั่งกรมสรรพากร ประกาศกรมสรรพากรและประกาศอธิบดีกรมสรรพากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีอากรของบริษัทและห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี การทดสอบเป็นข้อสอบปรนัยและข้อสอบอัตนัย

จักษุ ปรีชาว่องไวกุล และวิชุดา บรรจงมณี (2554) กล่าวว่า การจะเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้นั้น จะต้องผ่านเงื่อนไขการฝึกหัดงานและการทดสอบดังกล่าวในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 18) เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการฝึกหัดงานและการทดสอบเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ 1) พ.ศ. 2552 ซึ่งได้กำหนดเงื่อนไขของการขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไว้ดังนี้ 1) ต้องฝึกหัดงานในระหว่างการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรตามที่กำหนดไว้ โดยเริ่มฝึกหัดงานหลังจากได้สอบผ่านวิชาการบัญชีตามที่คณะกรรมการกำหนด ไม่น้อยกว่าสี่รายวิชา และวิชาการสอบบัญชีไม่น้อยกว่าหนึ่งรายวิชา ซึ่งรวมทุกรายวิชาแล้วไม่น้อยกว่าสิบห้าหน่วยกิต หรือฝึกหัดงานหลังจากได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรตามที่กำหนดไว้มาแล้ว ทั้งนี้การฝึกหัดงานดังกล่าว ต้องกระทำเป็นเวลาต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่าสามปีบริบูรณ์และมีเวลาฝึกหัดงานรวมกันไม่น้อยกว่าสามพันชั่วโมง ยกเว้นวิชาการสอบบัญชี 1 วิชาการสอบบัญชี 2 และวิชาการสอบบัญชีที่ประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์จะต้องมีเวลาฝึกหัดงานเป็นเวลาต่อเนื่องกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปีบริบูรณ์และมีเวลาฝึกหัดงานรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งพันชั่วโมงจึงจะมีสิทธิเข้ารับการทดสอบ 2) การทดสอบแบ่งเป็นเจ็ดวิชา คือ วิชาการบัญชี 1 วิชาการบัญชี 2 วิชาการสอบบัญชี 1 วิชาการสอบบัญชี 2 วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี 1 วิชากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี 2 และวิชาการสอบบัญชีที่ประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ ผู้เข้ารับการทดสอบจะต้องสอบผ่านทุกวิชา และได้คะแนนในแต่ละวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบ จึงจะถือว่าผ่านการทดสอบ โดยผู้เข้ารับการทดสอบสามารถสะสมผลการทดสอบของแต่ละวิชาที่สอบผ่านได้ไม่เกินสี่ปีนับแต่วันที่ผ่านการทดสอบแต่ละวิชา จากข้อกำหนดตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีข้างต้นสรุปได้ว่า สำหรับผู้ที่ต้องการเก็บชั่วโมงการฝึกหัดงานด้านการสอบบัญชี สิ่งแรกที่ต้องทำคือยื่น “คำขอแจ้งการฝึกหัดงาน(ผส.5)” ซึ่งต้องมีลายมือชื่อของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ทำการฝึกงานให้จึงจะสามารถเริ่มเก็บชั่วโมงการฝึกหัดงานได้ จากนั้นให้รายงานการฝึกหัดงานทุกปีจนกว่าจะครบสามพันชั่วโมง ซึ่งอาจจะมากกว่า 3 ปีก็ได้ สำหรับการเริ่มเก็บชั่วโมงการฝึกหัดงานสามารถเริ่มเก็บได้ในระหว่างการศึกษาก็ได้ซึ่งจะทำให้การเก็บชั่วโมงเร็วขึ้น แต่ต้องสอบผ่านวิชาการบัญชีไม่น้อยกว่าสี่วิชาและวิชาการสอบบัญชีไม่น้อยกว่าหนึ่งวิชา โดยรวมทั้งหมดแล้วไม่ต่ำกว่าสิบห้าหน่วยกิต ทั้งนี้รายวิชาที่คณะกรรมการกำหนดมี 7 รายวิชา ดังนี้ 1. การบัญชีขั้นต้น/ขั้นต้นและการบัญชีขั้นกลาง/ขั้นกลาง 3 รายวิชา 2. การบัญชีขั้นสูง/ขั้นสูง 1 รายวิชา 3. การสอบบัญชี 1 รายวิชา 4. การบัญชีต้นทุน 1 รายวิชา 5. การภาษีอากร 1 รายวิชา หลังจากที่ยื่นขอแจ้งการฝึกงานแล้วก็จะสามารถขอทดสอบได้เลย ไม่จำเป็นต้องเก็บชั่วโมงครบก่อน ยกเว้นวิชาการสอบบัญชี 1 การสอบบัญชี 2 และการสอบบัญชีที่ประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ ที่ต้องฝึกหัดงานให้ได้หนึ่งปีและเก็บชั่วโมงการฝึกหัดงานให้ได้หนึ่งพันชั่วโมงก่อนจึงจะสามารถขอเข้าทดสอบได้ โดยเมื่อฝึกหัดงานได้ครบสามปีและเก็บชั่วโมงการฝึกหัดงานได้สามพันชั่วโมง และสอบผ่านทุกรายวิชาตามที่กำหนดแล้วก็จะสามารถขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้

สุพจน์ ปานน้อย (2562) กล่าวว่า การเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountant) หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า CPA นั้น เป็นอีกหนึ่งความใฝ่ฝันของนักการบัญชีหลายๆ คน แต่การที่จะเป็น CPA ได้นั้น จะต้องผ่านขั้นตอนหลายอย่าง ผู้ที่จะเตรียมตัวสอบ CPA จึงจำเป็นต้องเตรียมตัวไว้ล่วงหน้าแต่เนิ่นๆ

เพราะสภาวิชาชีพบัญชี ได้กำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิ์สอบ CPA ไว้หลายข้อ ซึ่งผู้ที่จะเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ได้รับปริญญาทางการบัญชี หรือประกาศนียบัตรทางการบัญชี
2. มีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ และมีสัญชาติไทย
3. ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี รวมทั้ง ไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสอบบัญชีเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
4. ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
5. ไม่ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่ไม่เหมาะสมหรือทำให้ขาดความเป็นอิสระในหน้าที่ของผู้สอบบัญชี
6. ฝึกหัดงานเกี่ยวกับการสอบบัญชีมาแล้ว ซึ่งในส่วนของงานฝึกหัดงานสอบบัญชีนั้น จะมีวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 6.1 ผู้ฝึกหัดงานเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชีแล้ว
- 6.2 ผู้ฝึกหัดงานจะยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงานได้ก็ต่อเมื่อสอบผ่านวิชาการบัญชีตามที่คณะกรรมการกำหนดไม่น้อยกว่าสี่รายวิชา และวิชาการสอบบัญชีไม่น้อยกว่าหนึ่งรายวิชา ซึ่งรวมทุกรายวิชาแล้วต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าหน่วยกิต
- 6.3 ผู้ฝึกงานต้องยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงานต่อคณะกรรมการก่อนเริ่มฝึกหัดงาน พร้อมด้วยหนังสือรับรองของสถาบันการศึกษาว่าได้สอบผ่านวิชาการบัญชี และวิชาการสอบบัญชีตามกำหนด
- 6.4 ผู้ฝึกหัดงานต้องผ่านการฝึกหัดงานสอบบัญชีจากหน่วยงานที่มีการตรวจสอบมาตรฐานการสอบบัญชีของไทยหรือมาตรฐานการสอบบัญชีของต่างประเทศที่สภาวิชาชีพบัญชีให้การรับรอง
- 6.5 ผู้ฝึกงานจะต้องฝึกหัดงานเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี แต่ไม่เกินห้าปีนับจากวันยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงาน และมีเวลาฝึกหัดงานรวมกันไม่น้อยกว่าสามพันชั่วโมง

แนวคิดและทฤษฎีกระบวนการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ความหมายการตัดสินใจ

จูไรรัตน์ ศิริมั่งมุล, นุชนาถ พันธุราษฎร์ และณัฐมา ขำศิริ (2562) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การใช้ความคิดในการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาหรือโอกาสในการประเมินหรือพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมและดีที่สุดจากหลายทางเลือกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การตัดสินใจมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์มาก ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจเลือกสาขาที่เรียน เลือกคบเพื่อน หรือการเลือกคู่ครอง การตัดสินใจของบุคคลอาจทำได้หลายวิธี เช่น การถามให้ผู้อื่นช่วยตัดสินใจให้หรือตัดสินใจด้วยตนเองจากการคิดอย่างรอบคอบ แต่ไม่ว่าจะใช้วิธีการใดในการตัดสินใจ การตัดสินใจทุกครั้งจะมีผลต่อชีวิตบุคคลเสมอ เมื่อการตัดสินใจมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ เช่นนี้บุคคลควรมีการตัดสินใจที่ดีที่สุดสำหรับตัวเองและเพื่อให้ได้ผลดีที่สุดกับชีวิต บุคคลจึงควรมีการตัดสินใจที่รอบคอบเป็นกระบวนการและมีระบบ สถาบันการศึกษาควรสอนทักษะการตัดสินใจให้ผู้เรียน ซึ่งจะเป็นส่วนที่สำคัญมาก ในการเลือกอาชีพหรือการศึกษาของเขา นอกจากนั้น การเรียนรู้ กระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ จะสามารถช่วยบุคคลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องอื่นๆ ของเขาในชีวิตด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2556 (อ้างถึงใน จูไรรัตน์ ศิริมั่งมุล, นุชนาถ พันธุราษฎร์ และณัฐมา ขำศิริ, 2562) กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การกระทำของบุคคลในการที่เลือกทางเลือกที่มีอยู่หลายๆ ทางเลือก โดยการรวบรวมและประเมินข้อมูลและสิ่งประกอบอื่นๆ ที่สำคัญ โดยการเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเพียงทางเลือกเดียวที่สามารถตอบสนองเป้าหมายหรือความต้องการของผู้เลือก เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

ณัฐพันธุ์ เจริญพันธ์ 2551 (อ้างถึงใน ณัชชา สุวรรณวงศ์, 2560) ได้ให้ความหมายว่าการตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการใช้ความคิดและการกระทำของการรับรู้โดยการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา (Problem) หรือโอกาส (Opportunity) และประเมินทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อจัดการกับปัญหาหรือโอกาสที่เกิดขึ้น

วิศรุต โสมนัส (2564) กล่าวว่า การตัดสินใจหมายถึง การคิดวิเคราะห์ของบุคคลที่นำไปสู่การแยกแยะแนวทางปฏิบัติหลายๆ ทางเพื่อให้ได้ทางเลือกที่เห็นว่าดีที่สุดและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่บุคคลนั้นต้องการ ซึ่งทางเลือกต้องมีหลายทางมีเหตุผลประกอบการพิจารณาและมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการตัดสินใจ ดังนั้นการตัดสินใจจึงเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับการเลือกอาชีพของบุคคล เพราะมีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้นๆ

Harrison 1981 (อ้างถึงใน วิศรุต โสมนัส, 2564) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับนิยามของการตัดสินใจไว้ว่าเป็นกระบวนการการประเมินผลเกี่ยวกับทางเลือกหรือตัวเลือกที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้โดยการคาดคะเนผลที่จะเกิดจากทางเลือกปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง ซึ่งเป็นการวิจัยโดยไม่มีการจัดกระทำหรือควบคุมตัวแปรใดๆ ซึ่งเป็นการศึกษาตามสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่จริงโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใดๆ เป็นการเก็บข้อมูลเพียงครั้งเดียว โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

กลุ่มประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานในสายบัญชี ประจำสำนักงานที่ตั้งอยู่ที่ ถนนพระรามที่ 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400 ซึ่งข้อมูล ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2565 (ปีงบประมาณ 2565) บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานในสายบัญชี มีจำนวนทั้งสิ้น 1,101 คน

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 294 คน ใช้สูตรคำนวณของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการสุ่มแบบสะดวก

ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งสร้างขึ้นโดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (closed-ended question) และคำถามปลายเปิด (open-ended question) ซึ่งมี 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามลักษณะประชากรศาสตร์ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และด้านจำนวนครั้งในการทดสอบ ซึ่งจะเป็คำถามแบบปลายปิดแบบตรวจสอบรายการ กำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งจะประกอบไปด้วยคำถามทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านการฝึกหัดงาน ด้านการเก็บชั่วโมงการทำงาน ด้านการทดสอบความรู้ ด้านจำนวนวิชา และด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน ซึ่งจะประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 24 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งจะประกอบไปด้วยข้อคำถามทั้งหมด 7 ข้อ

ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 1 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ใช้ค่าร้อยละและค่าความถี่กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และด้านจำนวนครั้งในการทดสอบ

1.2 ใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าเฉลี่ย ในการอธิบายคุณลักษณะกับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการฝึกหัดงาน ด้านการเก็บชั่วโมงการทำงาน ด้านการทดสอบความรู้ ด้านจำนวนวิชา และด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน และการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

2. สถิติอนุมาน ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ด้านเพศ ต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ต่างกัน ใช้สถิติการทดสอบแบบ t-test

2.2 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา ด้านประสบการณ์การทำงาน ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และด้านจำนวนครั้งในการทดสอบ ต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ต่างกัน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยการใช้วิธีของ LSD

2.3 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ ด้านการฝึกหัดงาน ด้านการเก็บชั่วโมงการทำงาน ด้านการทดสอบความรู้ ด้านจำนวนวิชา และด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง โดยรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่านคิดว่าการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในสายอาชีพของท่าน เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

2.1 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน ประสบการณ์การทำงานต่างกัน และจำนวนครั้งในการทดสอบต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ไม่ต่างกัน

2.2 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการทดสอบความรู้ ด้านจำนวนวิชา และด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

3.2 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการฝึกหัดงาน และด้านการเก็บชั่วโมงการทำงาน ไม่มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การตรวจสอบการใช้งบประมาณของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการตรวจสอบการดำเนินงานอื่นของหน่วยงานของรัฐ จึงทำให้บุคลากรให้ความสนใจกับการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานตรวจสอบของหน่วยงานมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการทดสอบสามารถนำมาเป็นความรู้

พื้นฐานในการปฏิบัติงานตรวจสอบได้ ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่จะได้รับแรงกระตุ้นจากการปฏิบัติงานตรวจสอบ รวมถึงแรงกระตุ้นจากเพื่อนร่วมงาน ทำให้มีความต้องการเข้ารับการทดสอบมากขึ้น และบุคลากรยังเชื่อว่าการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตถือว่าการประสบความสำเร็จด้านการประกอบอาชีพในสายงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอภิชา เปียทอง (2562) กล่าวว่า ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ รับรู้ถึงความต้องการของตัวเอง และได้รับคำแนะนำ และแรงกระตุ้นจากปัจจัยภายนอกในการเข้ารับการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) และสอดคล้องกับปรียาภัทร เล็กประยูร (2559) กล่าวว่า ถ้าสอบ CPA ได้ จะทำให้รู้สึกว่าการประสบความสำเร็จในชีวิตหรือหน้าที่การงาน และ CPA มีความสำคัญกับความก้าวหน้าทางอาชีพ

2. ผลการวิจัยการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง จำแนกตามปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

2.1 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีเพศต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ไม่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีเพศต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ซึ่งสอดคล้องกับอภิชา เปียทอง (2562) ทำการศึกษาการตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีเพศต่างกันทำให้การตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) โดยรวมไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับปรียาภัทร เล็กประยูร (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ไม่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงมีแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่ต่างกัน ดังนั้นเพศจึงไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพราะไม่ว่าเพศใดๆ ก็มีแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเหมือนกัน และสอดคล้องกับศาสตราจารย์ ดร. จันดา 2555 (อ้างถึงใน ปรียาภัทร เล็กประยูร, 2559) กล่าวว่าเพศที่แตกต่างกัน มีความต้องการในการเข้ารับการทดสอบเพื่อขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่แตกต่างกัน

2.2 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีอายุต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ไม่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีอายุต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) อาจเนื่องมาจากบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มองว่าไม่ว่าจะเข้ารับการทดสอบหรือไม่ ก็ยังสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้เรื่อยๆ ไม่ได้มีการกดดันจากหน่วยงาน และไม่ได้มีการนำผลการเข้ารับการทดสอบมาใช้ในการปรับเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งสอดคล้องกับอภิชา เปียทอง (2562) ทำการศึกษาการตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีอายุต่างกัน ทำให้การตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) โดยรวมไม่ต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับปรียาภัทร เล็กประยูร (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ พบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยรวมแตกต่างกัน โดยจากการทดสอบพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 29 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจที่จะเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า เนื่องมาจากอายุมากยิ่งขึ้นจะทำให้เกิดแรงจูงใจจากตนเองสืบเนื่องมาจากการเห็นผู้อื่นที่สอบเป็นผู้สอบบัญชีได้แล้วนั้น ทำให้เกิดแรงจูงใจในส่วนหนึ่ง

2.3 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA)

เนื่องจากผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีการรับรู้เกี่ยวกับการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับอภิชา เปียทอง (2562) ทำการศึกษาการตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีระดับการศึกษาต่างกันทำให้การตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) โดยรวมไม่ต่างกัน และไม่สอดคล้องกับปริยาภัทร เล็กประยูร (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ กล่าวว่าเนื่องมาจากการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทยมีเกณฑ์ขั้นต่ำเพียงปริญญาตรี ระดับการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทสามารถเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ การเป็นผู้ช่วยผู้สอบบัญชีถึงแม้ว่าจะมีการศึกษาในระดับปริญญาโท ก็จัดว่าเป็นพนักงานในระดับต้นเช่นเดียวกับผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งพนักงานในระดับต้นต่างก็มีแรงจูงใจที่จะเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ

2.4 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ไม่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) เนื่องจากการปฏิบัติงานตรวจสอบสามารถเพิ่มพูนความรู้ด้านการสอบบัญชีได้ และสามารถคงอยู่ในสายอาชีพนี้ได้แม้ไม่เข้ารับการทดสอบ จึงอาจสรุปได้ว่า ประสบการณ์การทำงานไม่ได้เป็นตัวกำหนดในการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งไม่สอดคล้องกับอภิชา เปียทอง (2562) ทำการศึกษาการตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกันทำให้การตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) โดยรวมต่างกัน และไม่สอดคล้องกับปริยาภัทร เล็กประยูร (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ กล่าวว่าประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยรวมแตกต่างกัน โดยพบว่า ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงานมากขึ้น ก็จะมีแรงจูงใจที่จะเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมานาน ย่อมมีแนวโน้มที่จะอยู่ในสายงานอาชีพตรวจสอบบัญชี และการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตก็เป็นสิ่งหนึ่งที่สะท้อนถึงความรู้ความสามารถทางด้านสอบบัญชี รวมถึงอนาคตในสายงานด้านนั้นๆ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมานานจึงมีแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์น้อยและยังไม่รู้แนวทางอนาคตในสายงานอาชีพตรวจสอบบัญชี

2.5 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) เนื่องจากสภานักวิชาชีพบัญชีกำหนดค่าธรรมเนียมการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตวิชาละ 1,000 บาท ประกอบกับเมื่อสอบผ่านครบทุกวิชาแล้ว ต้องชำระค่าสมาชิกอีกจำนวน 2,000 บาทต่อปี จึงทำให้รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต สอดคล้องกับอภิชา เปียทอง (2562) ทำการศึกษาการตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีเงินเดือนต่างกันเป็นตัวกำหนดระดับการตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เนื่องจากในการเข้ารับการทดสอบในแต่ละวิชาจะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

2.6 บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีจำนวนครั้งในการทดสอบต่างกัน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ไม่ต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบุคลากรสำนักงาน

การตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่มีจำนวนครั้งในการทดสอบต่างกัน ไม่ได้เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) เนื่องจากผู้ที่ตัดสินใจในการเข้ารับการทดสอบแล้ว ไม่ว่าจะเข้ารับการทดสอบกี่ครั้ง ก็ยังจะเข้ารับการทดสอบเรื่อยๆ จนกว่าจะสอบผ่าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับปริยาภรณ์ เล็กประยูร (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ กล่าวว่าจำนวนครั้งที่เข้าทดสอบที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยรวมแตกต่างกัน เนื่องจากผู้ที่เข้ารับการทดสอบยังได้เข้ารับการทดสอบจำนวนหลายครั้งขึ้น จะทำให้เกิดแรงกระตุ้นของตนเองในการเข้ารับการทดสอบเพื่อให้ผ่านการทดสอบ

3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ต่างกัน ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง

3.1 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการฝึกหัดงาน มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการฝึกหัดงาน ในเรื่องการสนับสนุนให้มีการฝึกหัดงานสอบบัญชีในหน่วยงาน ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับปริยาภรณ์ เล็กประยูร (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ ที่มีการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านการฝึกหัดงาน มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผลที่ได้มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ คือ 0.05 จึงทำให้ปัจจัยด้านการฝึกหัดงาน ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

3.2 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการเก็บชั่วโมงการทำงาน มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการเก็บชั่วโมงการทำงาน ในเรื่องการรายงานการฝึกหัดงานปีละ 1 ครั้งมีความเหมาะสมแล้ว โดยจักษ์ ปรีชาว่องไวกุล และธวิชุดา บรรจงมณี (2554) กล่าวว่า ผู้ที่ต้องการเก็บชั่วโมงการทำงานด้านการสอบบัญชี สิ่งแรกที่ต้องทำคือยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงาน (ผส. 5) ซึ่งต้องมีลายมือชื่อของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ทำการฝึกหัดงานให้ จึงจะสามารถเริ่มเก็บชั่วโมงการทำงานได้ จากนั้นให้รายงานการฝึกหัดงานทุกปี จนกว่าจะครบสามพันชั่วโมง ซึ่งอาจจะมากกว่า 3 ปีก็ได้ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2563) กล่าวว่า ผู้ฝึกหัดงานต้องเป็นสมาชิกของสภาวิชาชีพบัญชี โดยผู้ฝึกหัดงานต้องยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงาน (แบบฟอร์ม ผส.1) และต้องรายงานการฝึกหัดงานสอบบัญชี ปีละ 1 ครั้ง (แบบฟอร์ม ผส.2) นับจากวันยื่นคำขอแจ้งการฝึกหัดงาน โดยให้ยื่นรายงานภายใน 2 เดือนนับจากวันสิ้นเดือนที่ครบกำหนดในแต่ละปี พร้อมด้วยคาร์รับรองการฝึกหัดงานของผู้ให้การฝึกหัดงาน (แบบฟอร์ม ผส.3)

3.3 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการทดสอบความรู้ มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการทดสอบความรู้ ในเรื่องการทดสอบความรู้ทำให้ท่านมีการพัฒนาตนเอง ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับสุพจน์ ปานน้อย (2562) กล่าวว่า การเตรียมตัวสอบ CPA ให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้ที่เตรียมตัวสอบ CPA ควรวางแผนการอ่านหนังสือล่วงหน้า โดยดูว่าวิชาไหนที่เราถนัด และไม่ถนัด และเรียงลำดับวิชาที่จะสอบก่อนหลังให้เรียบร้อย จากนั้นแบ่งเวลาอ่านหนังสือสำหรับแต่ละวิชา โดยตรวจสอบให้แน่ใจว่าเวลาพอสำหรับการทำความเข้าใจขอบเขตเนื้อหาทั้งหมด นอกจากนี้การหาข้อสอบเก่ามาอ่านและลองทำ เพื่อให้เข้าใจแนวทางการออกข้อสอบ หรือประเด็นที่ออกสอบบ่อยๆ รวมทั้งฝึกฝนเพื่อให้ทำข้อสอบบ่อยๆ ก็จะช่วยให้เราสามารถทำข้อสอบได้คล่องแคล่วยิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหากเรามีการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และมีการเตรียมตัวก่อนเข้ารับ

การทดสอบ นอกจากจะทำให้มีโอกาสในการสอบผ่านมากขึ้นแล้ว ยังทำให้ผู้เข้ารับการทดสอบมีการเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาตนเองได้อีกด้วย

3.4 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจำนวนวิชา มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านจำนวนวิชา ในเรื่องจำนวนวิชาที่ใช้ในการทดสอบความรู้มีผลต่อการเตรียมตัวในการเข้ารับการทดสอบ ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับปริยาภัทร เล็กประยูร (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ ที่มีการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านจำนวนวิชา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผลที่ได้มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ คือ 0.05 จึงทำให้ปัจจัยด้านจำนวนวิชา ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าจำนวนวิชาในการสอบ 6 วิชา มีความเหมาะสม และครอบคลุมถึงความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ในการเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว ซึ่งหากผู้เข้ารับการทดสอบสามารถสอบผ่านเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ ก็จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการทดสอบไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติงานสอบบัญชี

3.5 ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า บุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน ในเรื่องหากสภาวิชาชีพบัญชีขยายระยะเวลาในการสะสมผลการทดสอบของแต่ละวิชาที่สอบผ่านออกไปมากกว่า 4 ปีจะทำให้มีผู้สอบผ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับปริยาภัทร เล็กประยูร (2559) ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ ที่มีการทดสอบสมมติฐานปัจจัยด้านเกณฑ์ขั้นต่ำไปการผ่านการทดสอบ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ผลที่ได้มีค่า Sig. เท่ากับ 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ คือ 0.05 จึงทำให้ปัจจัยด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แสดงให้เห็นว่าเกณฑ์การผ่านการทดสอบที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดเหมาะสมแล้ว ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเกณฑ์ในการสอบผ่าน ที่กำหนดให้ผู้เข้ารับการทดสอบจะต้องสอบผ่านทุกวิชา และได้คะแนนในแต่ละวิชาไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบจึงจะถือว่าผ่านการทดสอบ ถือว่ามีความเหมาะสมเนื่องจาก อาชีพผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นงานในลักษณะให้ความเชื่อมั่น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจะต้องมีความรู้และประสบการณ์ในการสอบบัญชีที่ค่อนข้างมาก นอกจากการรับงานสอบบัญชีที่จะช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์แล้ว เกณฑ์ในการสอบผ่านก็ถือเป็นตัวแปรหนึ่งที่จะเป็นตัวกำหนดคุณสมบัติด้านความรู้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ด้วยเช่นกัน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากผลวิจัยในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์และแนวทางสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ โดยแบ่งเป็น ด้านระดับการศึกษา และด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ต่างกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น มหาวิทยาลัย ควรมีการแนะนำหรือส่งเสริมให้มีการฝึกงานหรือทำงานต่อในสายอาชีพสอบบัญชี โดยอาจมีการจัด Road Show จากสำนักงานสอบบัญชี เพื่อให้ความรู้หรือแนะนำแนวทางเพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่นักศึกษา หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานสอบบัญชีควรมีการสนับสนุนด้านการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไม่ว่าจะเป็นการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชีหรือการให้เงินสนับสนุนเมื่อสอบผ่านเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเข้ารับ

การทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งจะทำให้หน่วยงานมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการสอบบัญชีอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้หน่วยงานมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

สำหรับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านอื่นๆ คือ ด้านเพศ ด้านอายุ ด้านประสบการณ์การทำงาน และด้านจำนวนครั้งในการทดสอบ ให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ไม่ต่างกัน ซึ่งให้เห็นว่า อาชีพผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นอาชีพที่เป็นสากลทั่วไปสำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานสายอาชีพสอบบัญชี ซึ่งไม่ว่าจะมีเพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน หรือมีจำนวนครั้งในการทดสอบ ต่างกัน ก็ทำให้การตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่ต่างกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสภาวิชาชีพบัญชี อาจไม่ต้องให้ความสำคัญในทุกด้าน แต่อาจเลือกให้ความสำคัญเป็นบางด้าน เช่น ด้านเพศ ด้านอายุ และด้านประสบการณ์การทำงาน เป็นต้น เนื่องจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างนั้นพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงถึงร้อยละ 80.30 หรือจำนวน 236 คน จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 294 คน ซึ่งหากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานสอบบัญชี หรือสภาวิชาชีพบัญชี ต้องการเพิ่มจำนวนผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เป็นเพศชาย เพื่อให้รองรับกับงานสอบบัญชีในภาคสนาม หรือการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความคล่องแคล่วหรือมีความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน หน่วยงานควรมีการสื่อสารให้เข้าถึงกลุ่มบุคคลดังกล่าว อีกทั้งเมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 26 – 28 ปี ถึงร้อยละ 62.60 หรือจำนวน 184 คน และมีประสบการณ์การทำงานอยู่ระหว่าง 1 – 3 ปี ถึงร้อยละ 47.60 หรือจำนวน 140 คน ซึ่งหากหน่วยงานต้องการส่งเสริมให้ผู้ที่มีช่วงอายุที่มากขึ้นและผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานที่มากขึ้น เข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต หน่วยงานควรมีการกระตุ้นหรือสร้างแรงจูงใจในเรื่องผลตอบแทนหรือการปรับเลื่อนตำแหน่ง เพื่อให้กลุ่มคนเหล่านี้เข้ารับการทดสอบมากขึ้น เนื่องจากบุคคลที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานที่มากขึ้น ทำให้มีความรู้ในเรื่องการสอบบัญชีมากกว่าบุคคลที่มีอายุและประสบการณ์การทำงานน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบในสายอาชีพสอบบัญชีเหมือนกัน ซึ่งถ้าหากหน่วยงานมีผู้เข้ารับการทดสอบและสอบผ่านจำนวนมาก ก็จะเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่หน่วยงานด้วยเช่นกัน

ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ปัจจัยด้านหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ประกอบไปด้วย ด้านการทดสอบความรู้ ด้านจำนวนวิชา และด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน มีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการทดสอบความรู้ จากการวิจัย พบว่า หลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการทดสอบความรู้นั้นมีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับขอบเขตวิชาที่ใช้ในการทดสอบความรู้ รวมถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพสอบบัญชี เพื่อทำให้เกิดการตัดสินใจเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากยิ่งขึ้น เช่น หน่วยงานควรมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ให้ครอบคลุมขอบเขตของแต่ละวิชาที่ใช้ในการทดสอบ และมีการสนับสนุนให้มีการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานจริง รวมถึงสภาวิชาชีพบัญชีควรมีการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ใช้ในการออกสอบ และจัดฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ และวิธีการเข้ารับการทดสอบความรู้

2. ด้านจำนวนวิชา จากการวิจัย พบว่า หลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจำนวนวิชานั้นมีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับจำนวนวิชาที่ใช้ในการทดสอบ จำนวนครั้งในการจัดสอบ รวมถึงวิชาที่ต้องผ่านหลักเกณฑ์ในการเก็บชั่วโมงการสอบบัญชีก่อนเข้ารับการทดสอบในวิชานั้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และควรกำหนดหลักเกณฑ์

ที่ผู้เข้ารับการทดสอบสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยอาจเพิ่มจำนวนครั้งในการจัดสอบ เพื่อให้ผู้เข้ารับการทดสอบมีโอกาสในการสอบผ่านมากยิ่งขึ้น

3. ด้านเกณฑ์ในการสอบผ่าน จากการวิจัย พบว่า หลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านเกณฑ์ในการสอบผ่านนั้นมีผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับคะแนนขั้นต่ำในการสอบผ่าน หรือการสะสมผลการทดสอบ เช่น การขยายเวลาในการสะสมผลการทดสอบให้มากกว่า 4 ปี เพื่อให้ผู้เข้ารับการทดสอบตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมากขึ้น ซึ่งจะทำให้มีโอกาสในการสอบผ่านมากขึ้นเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติม ที่อาจจะส่งผลต่อการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง เช่น ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในวิชาชีพสอบบัญชี ปัจจัยด้านการได้รับการยอมรับ ปัจจัยด้านค่าตอบแทน และปัจจัยด้านความสำเร็จ เพื่อที่จะได้ทำความเข้าใจถึงวิธีคิดในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ของผู้ขึ้นทะเบียนการฝึกหัดงานสอบบัญชี

2. การวิจัยในครั้งนี้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี ซึ่งเป็นกลุ่มเฉพาะที่ยังไม่ครอบคลุมบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค หากมีการพัฒนางานวิจัยนี้อาจเพิ่มบุคลากรของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนภูมิภาค หรือเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ช่วยผู้สอบบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสอบบัญชี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายและเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. ในการวิจัยครั้งต่อไป อาจศึกษาถึงการตัดสินใจสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของบุคลากรสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ที่ผ่านการทดสอบและขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแล้ว

บรรณานุกรม

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2563). **Special Interview ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA)**. Journal of Cooperative Accounting วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์, กรมตรวจบัญชีสหกรณ์.
- ขวัญชัย ชมศิริ. (2560). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร**. การค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จักษ์ ปรีชาว่องไวกุล และวิชุดา บรรจงมณี. (2554). **การเตรียมตัวเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต**. วารสารนักบริหาร Executive Journal, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธนนท อุกฤษณ์. (2563). **แรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีวิชาชีพอากร (TA) ของนักบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร**. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธมนวรรณ มุสิก. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจลาออกของผู้สอบบัญชีกลุ่มวัยมิลเลนเนียล**. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปรียาภัทร เล็กประยูร. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเข้ารับการทดสอบเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในสำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่**. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วชิรวัชร งามละม่อม. **แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์**. ค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2565, จาก http://learningofpublic.blogspot.com/2015/09/blog-post_11.html.
- วิศรุต โสมนัส. (2564). **การตัดสินใจเข้ารับราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ปฏิบัติงานส่วนกลาง**. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สภาวิชาชีพบัญชี. (2556). ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ว่าด้วยหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2556. ค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <http://www.tfac.or.th/upload/9414/NwV5qognHn.pdf>.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2564). ประกาศสภาวิชาชีพบัญชี ที่ 12/2564 เรื่อง การกำหนดการทดสอบและระเบียบเกี่ยวกับการเข้าทดสอบความรู้ของผู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ครั้งที่ 49 (2/2564). ค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/QxdjXdyvSm.pdf>.
- สุพจน์ ปานน้อย. (2562). การเตรียมตัวสอบ CPA. ค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2565, จาก https://www.amtaudit.com/view_news.php?id=38.
- สุรียพร เพขุนทด. (2563). แรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในสถานการณ์ที่เกิดโรคระบาดของไวรัสโคโรนา หรือ (COVID -19). การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิชา เปี้ยทอง. (2562). การตัดสินใจในการทดสอบความรู้ขอขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (CPA) ของผู้ช่วยผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.